

Lees en Schrijf! gelanceerd

Werkboek en dvd *Lees en Schrijf!* met de hoofdpersonen uit de tv-serie.

Op 5 maart 2007 woonde ALFA-nieuws de première bij van het multimedialprogramma *Lees en Schrijf!* voor laaggeletterden. Dit programma heeft tot doel functioneel analfabeten te motiveren het leren weer op te pakken. De première vond plaats in aanwezigheid van H.K.H. Prinses Laurentien der Nederlanden en staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Marja van Bijsterveldt.

De feestelijke middag werd gepresenteerd door Dieuwertje Blok, die ook een rol als presentatrice heeft in de tv-serie van *Lees en Schrijf!*

DANIELLE BOON/UNDP-MEDEWERKER ALFABETISERING OOST-TIMOR

Voorbeelden van oefeningen in het werkboek.

Multimediaal

Lees en Schrijf! bestaat uit een tv-serie, een werkboek, een oefenwebsite en een hulptelefoonlijn. De tv-serie heeft twaalf afleveringen waarin steeds een ander thema behandeld wordt: gezondheid, voeding, verkeer, werk, vrije tijd, geldzaken, enzovoort. In elk van de twaalf tv-afleveringen vertelt een ex-laaggeletterde aan Dieuwertje Blok zijn of haar persoonlijke verhaal. Zo is daar Gerrit Kwakkel (50) die op zijn vijftienvijftigste jaar terug naar school ging om te leren lezen en schrijven, vervolgens een opleiding tot verzorger volgde en daarna een baan vond in de zorg. Of Marie Misiedjan (43) die op haar vijftienvijftigste uit Suriname naar Nederland kwam en sinds kort goed kan lezen en schrijven. Ze begon een jaar geleden met taallessen en volgt inmiddels ook compu-

terlessen. Of Lien van der Hoeven (63) die op haar zestigste terug naar school ging om beter te leren lezen en schrijven, en nu onder meer buitenlandse vrouwen helpt die Nederlands leren. De verhalen van de 'rolmodellen' maken de problematiek herkenbaar en laten zien dat je lees- en schrijfsproblemen kunt oplossen en dat het niet iets is waarvoor je je hoeft te schamen.

Tussen de portretten door krijgt de kijker lees- en schrijftips. Het bijbehorende werkboek, gratis aan te vragen via 0800 023 44 44, biedt bij elke aflevering een hoofdstuk met lees- en schrijfoefeningen met veel authentiek materiaal. Op de website, www.leesenschrijf.nl, kan de leerder de tv-afleveringen opnieuw bekijken en bij elke aflevering extra, weer andere, oefeningen maken.

Prinses Laurentien feliciteert de hoofdpersonen van de tv-serie.

Dieuwertje Blok en staatssecretaris Bijsterveldt in gesprek met een van de hoofdpersonen.

Deze oefeningen kunnen door elkaar of per vaardigheid (lezen, schrijven en spelling) gedaan worden. Als alle oefeningen op de website gemaakt zijn kun je een certificaat ontvangen, dat per e-mail wordt toegestuurd. De hulplijn tot slot kan gebeld worden als je vragen hebt over bepaalde taalkwesties in het oefenboek of op de website. Dagelijks tussen 10.00 en 16.00 uur beantwoorden deskundige NTI-docenten vragen van bellers. Het taalniveau waarop *Lees en Schrijf!* zich richt is niveau 2 van de Blokkendoos, met soms uitstapjes naar niveau 1 en 3.

Parel

Bij de première hield Prinses Laurentien een warm pleidooi voor de aanpak van laaggeletterdheid met programma's als *Lees en Schrijf!* Zij uitte haar enthousiasme over de inhoud van het nieuwe programma en roemde de balans tussen rust en energie die erin is gerealiseerd. Alle hoofdpersonen uit de tv-afleveringen die bij de première aanwezig waren, werden door de prinses

bij naam genoemd. Ze vroeg applaus voor de moedige stappen die zij gezet hebben: enerzijds om op latere leeftijd de blokkade te overwinnen alsnog te gaan leren lezen en schrijven en anderzijds om hun persoonlijke verhaal op te laten nemen in het programma. Ook staatssecretaris Marja van Bijsterveldt benadrukte het belang van de aanpak van laaggeletterdheid en feliciteerde de hoofdpersonen en makers van het programma met het resultaat. Zij noemde volwasseneneducatie een 'parel in haar portefeuille' en sprak haar voornemen uit zich hier sterk voor te maken tijdens deze kabinetsperiode.

Ierland

Lees en Schrijf! is een van de pijlers van 'Van A tot Z betrokken; Aanvalsplan laaggeletterdheid 2006-2010' van het Ministerie van OCW. Het multimedia-programma is samengesteld door Stichting Expertisecentrum.nl (etv.nl), in nauwe samenwerking met CINOP, Stichting Lezen en Schrijven en Stichting Landelijk Netwerk NTI. De

tv-serie is in het hele land te zien op regionale zenders. De uitzendtijden per regio zijn te vinden op www.etv.nl. Bron van inspiratie voor *Lees en Schrijf!* vormde het Ierse programma 'Read Write Now' dat daar al vijf jaar loopt en het aantal cursisten aan alfabetiseringsactiviteiten inmiddels heeft verviervoudigd. De Stichting Expertisecentrum.nl ontving van OCW subsidie voor de productie van een Nederlandse versie van dit programma. Waarschijnlijk gaat OCW ook bijdragen aan een tweede serie, waarin taal op de werkvloer centraal komt te staan.

Ervaringen gevraagd

Lees en Schrijf! is geen lesmethode, maar een middel om mensen te stimuleren weer naar school te gaan en hun lees-, schrijf en spellingsvaardigheden te verbeteren. Graag nodigt de redactie van *ALFA-nieuws* lezers uit ons te berichten over ervaringen met het programma, zodat we daaraan in een volgend nummer aandacht kunnen besteden.

Eén website, veel rekenen

Een website met een calorietabel is een interessante basis voor een grote hoeveelheid realistische rekenoefeningen, op alle rekenniveaus. Het is een alfabetische opsomming van voedingswaren, met telkens de vermelding van het aantal calorieën, de hoeveelheid eiwitten, koolhydraten en vet. Katrien Janssens geeft een voorbeeld.

KATRIEN JANSSENS/CENTRUM BASESEDUCATIE ZUIDERKEMPEN

Het volgende recept geeft een idee van de vele mogelijkheden die met de calorietabel www.calorietabel.nl (zie kader) uit te voeren zijn. Eerst het recept.

Slanke pasta met kip

Benodigheden voor vier personen

- 300 gram volkoren pasta
- 2 uien
- 300 gram kipfilet in blokjes
- 2 stevige courgettes van ongeveer 500 gram
- 2 blikken gepelde tomaten van 400 gram
- 4 eetlepels olie
- peper en zout

Werkwijze

1. Kook de pasta.
2. Verhit de olie.
3. Bak hierin de fijngesnipperde ui, de kipfilet en de courgette in stukjes.
4. Voeg de gepelde tomaten, peper en zout toe.
5. Laat het 10 minuten zachtjes koken.
6. Schep de gare pasta erdoor.

In de lagere rekenniveaus liggen optellingen voor de hand. Een ui bevat 13 calorieën, twee uien maakt $13 + 13 = 26$ calorieën. Of een herhaalde optelling, de voorbereiding van vermenigvuldi-

gen: er zitten 124 calorieën in 100 gram pasta, dat maakt $124 + 124 + 124$ calorieën in 300 gram pasta.

Gevorderde rekenaars moeten vermenigvuldigen: 3×124 calorieën in 300 gram pasta. Zij kunnen ook het recept gaan herberekenen voor twee personen. Ze zullen dan uitkomen bij 150 gram pasta voor twee personen, dat maakt $1,5 \times 124$ calorieën. Tegelijkertijd is er de mogelijkheid om de cursisten te laten delen. Er zitten 1372 calorieën in het gehele gerecht. Hoeveel calorieën is dat per persoon?

In de hoogste niveaus kan zelfs de regel van drie ingeoefd worden, of breuken: bereken de ingrediënten voor drie personen en bereken daarna het aantal calorieën.

Maar er is meer! Denk maar aan het herleiden van maten. In het kookboek staat 3 dl room, in de tabel staat 100 ml room. Bovendien is het werken met een alfabetische lijst in een rekengroep een geschikte gelegenheid om de grenzen van het rekendomein te verleggen en geïntegreerd te werken aan domeinoverstijgende vaardigheden.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z																			
product	eenheid	kcal.	eiwit	koolh.	vet														
tomaat	1 stuk	12	1.0	2.0	0														
tomate-groentesap	100 gr.	20	1.0	4.0	0.0														
tomaten	100 gr.	16	1.0	3.0	0.0														
tomaten (gepeld + sap, blik)	100 gr.	19	0.9	4.4	0.1														
tomaten (gepureerd, blik)	100 gr.	40	1.7	9.6	0.2														
tomaten (zongedroogd)	100 gr.	250	14.1	55.0	3.0														
tomatenpuree	100 gr.	77	4.6	13.6	0.5														
tomatensap	100 ml.	16	0.6	3.1	0.1														
tompouce	100 gr.	206	3.8	36.5	13.9														